

I. P. Koziarin, O. P. Ivakhno, Yu. V. Niemtseva
**Teaching and methodological aspects of training of doctors on
children and adolescent hygiene at the present stage of
postgraduate education**

Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

Summary. The paper is focused on teaching and methodological approaches to increasing the levels of sanitary doctors training in specialty “Hygiene of children and adolescent” and forming their readiness to independent work.

Key words: hygiene, children, sanitary and epidemiological service.

Відомості про авторів:

Козярін Іван петрович – д.мед.н., професор, зав. кафедри гігієни харчування і ГДП НМАПО імені П.Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9, тел.: (044) 205-49-91.

Івахно Олександра Петрівна – д.мед.н., професор кафедри гігієни харчування і ГДП НМАПО імені П.Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9, тел.: (044) 205-49-91.

Нємцева Юлія Віталіївна – асистент кафедри гігієни харчування і ГДП НМАПО імені П.Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9, тел.: (044) 205-49-91.

УДК 615.1:371.26:377.5

© І.В.КОЛОМІЄЦЬ, Т.С.ПРОКОПЕНКО, 2014

І.В.Коломієць, Т.С.Прокопенко

**ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНКИ НАВЧАЛЬНИХ
ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ ЗА УМОВ
КОМПЕТЕНТНІСНОГО НАВЧАННЯ**

**Коледж Національного фармацевтичного
університету, Харків**

Резюме. Стаття присвячена проблемам оцінювання якості підготовки фахівця, визначенню форм та методів контролю, створенню цілісної системи оцінювання вищим навчальним закладом, які залишаються найактуальнішими за умов переходу до компетентнісної моделі освіти. Використовуючи загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи, було проведено аналіз науково-педагогічних досліджень, доступних джерел інформації щодо проблем контролю якості підготовки фахівця. Результати теоретичного аналізу дають можливість говорити про існування різноманітних моделей оцінювання якості вищої освіти. В статті зазначається необхідність розробки вищими навчальними закладами банку засобів діагностики для визначення рівня сформованості компетентностей на всіх етапах підготовки фахівця у відповідності з визначеними цілями, формами та методами контролю. Перспективою подальших досліджень має стати створення інструктивно-методичного матеріалу для розробників складових банку засобів діагностики результатів

навчання. Очікується, що цілісна система контролю якості у вищому навчальному закладі надасть можливість забезпечити відповідність процесу підготовки фахівця вимогам Галузевого стандарту вищої освіти, а значить і вимогам сучасного ринку праці.

Ключові слова: оцінка, навчальні досягнення, методи, студенти, компетентнісне навчання.

ВСТУП

За сучасних умов трансформації вищої освіти процес навчання повинен бути направлений на формування у студентів того динамічного набору знань, умінь, навичок та якостей особистості, тобто компетентностей, що дозволять випускнику стати конкурентоспроможним на ринку праці та успішно професійно реалізуватись.

Процес навчання вимагає комплексного підходу. В системі професійної освіти – це інтеграція всіх складових навчального процесу, серед яких основними є:

- способи та шляхи формування компетентностей - ті освітні технології, які використовуються для досягнення цілей навчання;

- методи оцінки їх ефективності – засоби діагностики ступеня сформованості компетентностей .

Вирішення проблеми впровадження компетентнісного підходу в освітній процес безпосередньо пов'язане з визначенням критеріїв та принципів оцінювання знань студентів [1].

Засоби діагностики є частиною освітніх технологій, яка має не тільки контролюючу, але й корегувальну функцію у навчальному процесі, тобто дозволяє студентові усвідомити власні досягнення та прогалини, скорегувати свою навчальну діяльність, а викладачеві – направити діяльність студента в потрібному напрямку. Оцінювання є перманентним процесом і здійснюється в двох основних напрямках: оцінка рівня засвоєння дисциплін та оцінка компетентностей студентів.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дана стаття присвячена проблемам створення у вищому навчальному закладі цілісної системи оцінювання результатів навчання. Використані загальнонаукові теоретико - емпіричні методи аналізу нормативних документів та інших джерел інформації за темою, а також методи порівняння та моделювання.

РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Аналіз науково-педагогічної літератури показав, що проблеми оцінювання підготовки фахівців як складової якості освіти є одними з найактуальніших питань за умов трансформації сучасної освіти [2]. Форми та методи контролю в умовах компетентнісного підходу, розробка методик оцінювання елементів формування компетентностей, а також створення у вищих навчальних закладах комплексної системи оцінювання навчальних досягнень студентів стали предметами досліджень вітчизняних науковців (І. Булах, Є. Мелешко, Т. Письменкова, К. Гнезділова, Т. Медведовська та ін.), та російських (А.Субетто, В.Звонніков, М.Челишкова, Н. Круглова, І. Найдьонова та ін.).

Традиційні засоби оцінювання перевіряли перш за все знання, опановані в результаті вивчення певних навчальних дисциплін. Для оцінки компетентностей традиційні методи не завжди підходять. Оптимальним є поєднання удосконалених в контексті компетентнісного підходу традиційних засобів оцінювання та активне впровадження інноваційних засобів контролю. На етапі впровадження компетентнісно-орієнтованого навчання перед нами стоїть завдання створення банку засобів діагностики - комплекту методичних та контрольних матеріалів, призначених для оцінки ЗУНів, проміжних компетентностей, що формуються при вивченні модулів дисциплін та практик, а також професійних компетентностей, що діагностуються під час проведення Державної атестації випускників. Це дозволить забезпечити відповідність результатів навчання до вимог освітньої кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньої професійної програми (ОПП) Галузевих стандартів вищої освіти (ГСВО).

До банку засобів діагностики повинні входити методичні матеріали, які містять:

- технологію оцінювання на всіх точках контролю (поточних, проміжних, підсумкових);
- інструктивно-методичне забезпечення процедури оцінювання;
- критерії оцінки та шкали оцінювання;
- методики обробки результатів оцінювання, статистичного аналізу даних;
- рекомендації щодо інтерпретації результатів, їх обговорення зі студентами, процедури їх накопичення та використання в портфоліо студентів;
- пояснення щодо процедури оновлення засобів діагностики (періодичність, зміни методів, технологій, критеріїв тощо). [3]

Для оцінки якості підготовки студентів передбачено три основних види контролю: поточна, проміжна і підсумкова державна. Досить чітко визначено їх цілі та педагогічний потенціал (табл. 1).

Таблиця 1

Типи контролю

Показник	Поточний	Проміжний	Підсумковий
Призначення	- Системний контроль засвоєння навчального матеріалу протягом семестру. - Встановлення реального рівня опанування студентами навчальної програми на поточний момент. - Корегування студентами власних досягнень навчання	Оцінка знань і умінь, визначених проміжних професійних компетентностей з дисципліни.	Оцінка результатів навчання у вигляді набутих випускником універсальних і професійних компетентностей в цілому.
Основні форми	усне та письмове опитування, лабораторні роботи, семінари, колоквіуми, контрольні роботи тощо	залік та іспит (усна або письмова форма), модульний контроль	державний іспит, захист дипломного проекту

Продовження таблиці

Переваги	системність, вчасне корегування успішності студента.	оцінка загального обсягу знань і умінь з дисципліни та оцінка сформованості певних проміжних професійних компетентностей	оцінка якості підготовки фахівця в цілому, оцінка набутих студентом універсальних і професійних компетентностей
Недоліки	Перевірка знань, умінь та навичок окремих тем дисципліни та елементів похідних компетентностей		

Способи оцінювання професійних компетентностей визначаються об'єктом та технологією оцінювання (табл.2.)

Таблиця 2

Об'єкти та технології оцінювання професійних компетентностей

Об'єкт	Технологія оцінки	Методи оцінки
<i>продукт</i> діяльності (матеріальний чи інтелектуальний) в реальній або змодельованій ситуації	Порівняння представленого продукту з еталоном на підставі сукупності критеріїв оцінки	Візуально, за результатами розрахунків, за допомогою визначених критеріїв оцінки, на основі тестування тощо
<i>процес</i> діяльності в реальній або змодельованій ситуації (алгоритм дії та операцій, правильність їх виконання, дотримання вимог правил безпеки, володіння засобами праці тощо)	Порівняння параметрів діяльності з еталоном на підставі критеріїв оцінки послідовності операцій, правильний вибір засобів праці, дотримання регламентованих умов діяльності тощо)	Візуальне спостереження за процесом виконання завдання. Наявність інструктивного матеріалу та критеріїв щодо процедури оцінювання для екзаменаторів

Формування банку засобів діагностики повинно відбуватись у два етапи:
 - підготовчий, який передбачає визначення цілей контрольного заходу, технологію та методи оцінки, ідентифікацію вимог, критеріїв оцінки, ранжування контролю за значимістю;

- основний - формування структури та змісту оцінних засобів, їх перевірка на валідність поставленим цілям оцінювання.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного аналізу науково-педагогічної літератури щодо видів та методів оцінювання підготовки фахівців на етапі впровадження компетентнісно-орієнтованого навчання визначена необхідність створення у вищих навчальних закладах цілісної системи контролю навчальних досягнень на всіх етапах формування професійних компетентностей майбутнього фахівця, враховуючи конкретні цілі, об'єкти та технології оцінювання. Подальші дослідження будуть присвячені розробці інструктивно-методичного супроводу створення банку засобів діагностики у вищому навчальному закладі.

Література

1. Бардась А.В. Удосконалення системи контролювання знань студентів на основі впровадження компетентнісного підходу / А.В.Бардась // Удосконалення системи моніторингу забезпечення якості вищої освіти України: зб. тез доповідей наук.-практ. конф. / Дніпропетровськ, квітень 2013 р. - Д.: ДВНЗ «НГУ», 2013. - С. 106-111.

2. Письменкова Т. Як діагностувати рівень засвоєння змісту навчальної дисципліни? [Електронний ресурс] / Т. Письменкова // Всеукраїнський громадсько-політичний тижневик "Освіта". - 2011. - № 10. - Режим доступу: <http://tyzhnevuk-osvita.net/component/content/article/35-2011/38-10>.

3. Замятин А. М. Система оценки компетенций студентов ВПО. Обзор достижений и нерешенных задач [Електронний ресурс] / А. М. Замятин // Молодой ученый. - 2012. - №5. - С. 418-420. - Режим доступу: <http://www.moluch.ru/archive/40/>.

И.В.Коломиец, Т.С.Прокопенко

Формы и методы оценки учебных достижений студентов в условиях компетентностного обучения Колледж Национального фармацевтического университета, Харьков

Резюме. Стаття посвящена проблемам оценки качества подготовки специалиста, определению форм и методов контроля, созданию целостной системы оценки высшим учебным заведением, которые остаются актуальными в условиях перехода к компетентностной модели образования. При использовании общенаучных теоретических и эмпирических методов, был проведен анализ научно - педагогических исследований доступных источников информации по проблемам контроля качества подготовки специалиста. Результаты теоретического анализа позволяют говорить о существовании различных моделей оценки качества высшего образования. В статье отмечается необходимость разработки вузами банка средств диагностики для определения уровня сформированности компетенций на всех этапах подготовки специалиста в соответствии с определенными целями, формами и

методами контролю. Перспективою дальніших досліджень повинно стати створення інструктивно - методического матеріала для розробників складових частин банку засобів діагностики результатів навчання. Очікується, що цілісна система контролю якості в вищому навчальному закладі дозволить забезпечити відповідність процесу підготовки спеціаліста вимогам Одержавного стандарту вищої освіти, а значить і вимогам сучасного ринку праці.

Ключевые слова: оцінка, навчальні досягнення, методи, студенти, компетентнісне навчання.

I.V. Kolomyets, T.S.Prokopenko

Forms and methods of assessment of learning achievements of students under study competence

College of the National University of Pharmacy, Kharkiv

Summary. The article deals with evaluating the quality of specialists' training, determining the forms and methods of control, creating a comprehensive evaluation system of higher education institutions that are the most relevant in the presence of transition to a competency building approach in education. Using the general scientific theory and empirical methods, we analyzed the scientific and educational research of available informational sources on the issues of specialists' training quality control. The results of the theoretical analysis are evidence of the presence of different models for evaluating the quality of higher education. The paper notes that higher education institutions should develop the bank of diagnostic tools for determining the level of the competency maturity at all the stages of training in accordance with the defined objectives, forms and methods of control. Creating the instructional and teaching materials for the designers of the training results diagnostics bank components should be the prospects of further investigations. The higher education complete system of quality control is expected to ensure the conformity of training the specialists to higher education branch standards, thus, to the requirements of the modern sector jobs.

Key words: assessment, learning achievements, methods, students, study competence.

Відомості про авторів

Коломієць Інна Валеріївна - викладач вищої категорії, методист, завідувач навчально-методичного кабінету Коледжу Національного фармацевтичного університету. Адреса: Харків, вул. О. Невського, 18.

Прокопенко Тіна Сулейманівна – к. фарм. н., доцент кафедри якості, стандартизації та сертифікації ліків ІПКСФ НФаУ, директор Коледжу Національного фармацевтичного університету. Адреса: Харків, вул. О. Невського, 18, тел.: (057) 737-22-88.